

Sygn. akt III RC 6/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia (...) r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Kawecki

Protokolant sekr. sądowy Monika Smolarek

po rozpoznaniu w dniu (...) r. w Toruniu

sprawy z powództwa małoletniej M. R. (1) działającej przez opiekuna prawnego A. R.

przeciwko A. O.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa rentę alimentacyjną od pozwanego A. O. na rzecz małoletniej powódki M. R. (1), z kwoty po (...) ((...)) złotych miesięcznie ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...)r. w sprawie III RC (...), do kwoty po (...) ((...)) złotych miesięcznie, płatnej do rąk opiekuna prawnego A. R., poczynając od dnia (...) r., do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi w sprawie,

IV. wyrokowi w pkt I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 6/18

UZASADNIENIE

Opiekun prawny małoletniej M. R. (1) – A. R. wniosła pozew przeciwko A. O. domagając się – po sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu (...) (k. 17) podwyższenia alimentów z kwoty (...) złotych miesięcznie do kwoty (...) zł miesięcznie płatnych do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat. A. R. uzasadniła swe stanowisko rosnącymi kosztami utrzymania małoletniej powódki związanymi koniecznością ponoszenia kosztów leczenia, po tym jak M. R. (1), zaliczona została do grona osób niepełnosprawnych.

Pozwany A. O. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, iż zakres jego możliwości majątkowych i zarobkowych nie pozwala na podwyższenie alimentów w żadnym zakresie.

Sąd ustalił co następuje

M. R. (1) urodziła się w dniu (...), i pochodzi z pozamałżeńskiego związku M. R. (2) i Andrzeja Olszewskiego. Matka małoletniej – M. R. (2) pozbawiona została władzy rodzicielskiej nad małoletnią powódką. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...) umieszczono małoletnią M. R. (1) w rodzinie zastępczej u jej babci - A. R., która jest jednocześnie jej opiekunem prawnym. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia (...) wydanym w sprawie III RC (...) ustalone zostało ojcostwo pozwanego; pozbawiono go władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. R. (1), zasądzono na rzecz małoletniej powódki rentę alimentacyjną w kwocie po (...) zł miesięcznie. Wyrok ten uprawomocnił się dnia (...).

Dowody: okoliczności bezsporne, a ponadto

odpis zupełny aktu urodzenia małoletniej powódki – k. 4 akt III RC (...),

zaświadczenie o ustanowieniu opiekunem prawnym – k. 5 akt III RC (...)

postanowienie w sprawie III RNsm (...)

odpis wyroku w sprawie III RC (...) – k. (...) akt III RC (...)

W 2013 roku A. R. wystąpiła z powództwem przeciwko M. R. (2) o alimenty dla małoletniej M. R. (1). Wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia (...) powództwo to zostało oddalone.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawie III RC (...) – k. 18 akt III RC (...).

W dacie zasądzenia alimentów od A. O. powódka miała (...) lat, była pod opieką lekarską, chodziła raz w miesiącu do psychologa, co kosztowało (...) zł, przyjmowała lekarstwa, których koszt wynosił ok. (...) zł miesięcznie. Małoletnia powódka mieszkała wówczas wraz z A. R., jej mężem i swoją matką M. R. (2).

Obecnie małoletnia powódka ma (...) lat, jest uczennicą (...) klasy szkoły podstawowej. Podobnie jak i wcześniej, małoletnia nie ma żadnego majątku. Małoletnia wciąż mieszka w mieszkaniu komunalnym u A. R., nie zamieszkuje już wraz z nimi M. R. (2). Opiekun prawny małoletniej powódki nie pracuje, zatrudniony jest jedynie jej mąż. A. R. otrzymuje (...) zł miesięcznie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla małoletniej powódki oraz (...) zł świadczenia wychowawczego. Koszty związane z mieszkaniem wynoszą obecnie miesięcznie: czynsz – (...) zł, opłata za gaz – (...) zł, opłata za prąd – (...) zł.

Orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. z dnia (...). M. R. (1) zaliczona została do osób niepełnosprawnych. Z powodu problemów emocjonalnych małoletniej powódki, stwierdzonego u niej (...) i impulsywności, małoletnia pozostaje pod opieką lekarską, chodzi dwa razy w miesiącu do psychologa. A. R. chodzi wraz z wnuczką do psychologa prywatnie, albowiem dotychczasowa pomoc psychologiczna uzyskiwana w ramach NFZ była nieskuteczna. Obecny koszt terapii psychologicznej małoletniej wynosi (...) zł miesięcznie, koszt zakupu jej lekarstw ok. (...) zł miesięcznie. W ramach zaleceń psychologa, w celu wyciszenia małoletniej powódki, musi ona pracować manualnie, dlatego też A. R. zmuszona jest kupować wnuczce plasteliny, figurki, koraliki.

Małoletnia M. R. (1) uczestniczy w bezpłatnych zajęciach tanecznych w różnych miejscach w T.. Miesięczny koszt dojazdu małoletniej na te zajęcia to ok. (...) – (...) zł miesięcznie. Opłata za telefon i rozmowy telefoniczne małoletniej wynosi (...) zł miesięcznie. W maju 2018r. M. R. (1) przystępuje do sakramentu Komunii Św. - ma zamówiony już strój na tę uroczystość za około (...) zł, opłaty w kościele wynoszą (...) zł, przewidziany jest skromny obiad w restauracji dla jej rodziny. Łączny koszt tej uroczystości to ok. (...) zł.

Obecnie matka małoletniej powódki – M. R. (2) w dalszym ciągu nie alimentuje małoletniej córki. Sytuacja majątkowa i zarobkowa M. R. (2) nie zmieniła się od ostatniego orzeczenia w zakresie należnych od niej alimentów, w dalszym ciągu pozostaje ona na rencie, nie ma możliwości pracy, jej stan zdrowia pogarsza się.

Dowody: zeznania A. R. – k. 17-18v

A. O. jest kawalerem, nie ma żadnego majątku. W dacie zasądzenia alimentów na małoletnią powódkę A. O. był osobą bezrobotną. Na utrzymaniu miał wówczas także małoletnią drugą córkę – N. O., ur. (...), która przez większą część każdego miesiąca mieszkała wraz z nim, w pozostałym okresie mieszkała z matką, w G.. W początku roku 2018 pozwany ustalił z matką N. O., że dziewczynka będzie przebywała wraz z nią w G., on zaś będzie płacił na rzecz córki N. po (...) zł miesięcznie alimentów.

Obecnie A. O. w dalszym ciągu formalnie zarejestrowany jest w Urzędzie Pracy w T. jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Faktycznie pozwany pracuje jednak na czarno, w charakterze pracownika budowlanego, zatrudniany jest przez swoją bratową. Jego wynagrodzenie uzależnione jest od ilości przepracowanych godzin, średnio miesięcznie wynosi około (...) zł netto. Z uwagi na sezonowość prac w budownictwie pozwany pracuje w ten sposób jedynie w okresie od kwietnia do grudnia, w pozostałe miesiące roku utrzymuje się z oszczędności. Pomimo braku kierunkowego wykształcenia pozwany ma doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa – potrafi kłaść gładzie szpachlowe, malować, kłaść regipsy. W okresach przestoju w pracy pozwany poszukiwał zatrudnienia, jednak jedynie w ramach umowy o pracę; świadczeniem pracy w ramach umowy zlecenia czy o dzieło nie był zainteresowany.

Pozwany obecnie mieszka wraz z ojcem, prowadzi z nim wspólne gospodarstwo domowe, opłaty mieszkaniowe i za jedzenie dzieli z ojcem na pół. Wydatki jakie ponosi pozwany w związku ze swoim utrzymaniem wynoszą miesięcznie: (...) zł za opłaty czynszowe, rozliczenie wody ok. (...) zł, (...) zł za energię elektryczną, jedzenie – ok. (...) zł, (...) zł alkohol.

Pozwany zasądzone dotąd alimenty zawsze opłacał na czas; utrzymywał jedynie sporadyczny kontakt z małoletnią córką M. R. (1), trzykrotnie zabrał ją do McDonaldsa.

Dowody: zeznania A. O. – k. 18 akt

Sąd zważył c o n a s t ę p u j e

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań stron procesu, które uznano za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie, w odpowiednim zakresie, w stosownych dokumentach urzędowych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte pozwie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

W myśl art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W przypadku powództwa o podwyższenie alimentów przez „zmianę stosunków” rozumieć należy zmianę przesłanek wymienionych w art. 133 § 1 i art. 135 kro określających wysokość alimentów, tj. istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej do alimentów lub istotne zwiększenie się możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji.

Zgodnie z powołanymi przepisami art. 133 § 1 i art. 135 kro kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z ich rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych.

Oznacza to, że również pozwany powinien ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem córki M. R. (1) w postaci: finansowania leczenia, zakupu żywienia, ubioru, leków, części opłat mieszkaniowych za mieszkanie w którym przebywa oraz innych wydatków niezbędnych do jej prawidłowego rozwoju i wychowania.

W ocenie Sądu Rejonowego od chwili prawomocnego zakończenia poprzedniej sprawy w przedmiocie alimentów, doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zdaniem Sądu, pomimo niewielkiego upływu czasu od zakończenia poprzedniej sprawy o alimenty, doszło do wzrostu zakresu usprawiedliwionych potrzeb związanych z utrzymaniem powódki. W zasadzie całkowity ciężar codziennej opieki nad dzieckiem i jego wychowania ponosi babcia małoletniej powódki - jej opiekun prawny – A. R.. Matka małoletniej powódki – M. R. (2) nie ma możliwości alimentacji dziecka, ogranicza się do okazjonalnego kupowania jej prezentów. Wysokość kosztów zaspokajania stałych, usprawiedliwionych potrzeby małoletniej uległa zwiększeniu przede wszystkim z w związku z leczeniem małoletniej powódki (zakup leków – wzrost o (...) zł) i zapewnianiem jej terapii psychologicznej (odpłatne wizyty u psychologa, manualna terapia domowa – wzrost o min. (...) zł) , ale także w związku z zapewnieniem jej dodatkowych zajęć tanecznych (koszty dowozów na te zajęcia – wzrost o (...) zł), opłacaniem telefonu (wzrost o (...) zł). Jednorazowym, niemniej znaczącym wydatkiem jest także opłata związana z realizacją praktyk religijnych małoletniej, usprawiedliwionym - bynajmniej w części dotyczącej uroczystości kościelnej (ok. (...) zł). Powyższe zestawienie wskazuje, że nastąpił wzrost kosztów zaspokajania stałych, usprawiedliwionych potrzeb małoletniej o minimum (...) zł miesięcznie, nawet bez uwzględniania kosztów wydatków okazjonalnych (Komunii Św.)

Analiza materiału procesowego zgromadzonego w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że obecnie w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego znajduje się płacenie po (...) zł miesięcznie alimentów dla córki M. R. (1), tytułem finansowania części usprawiedliwionych wydatków związanych z jej utrzymaniem.

Wydatki powyżej tej kwoty winny obciążać co do zasady matkę małoletniej powódki – jako drugiego z rodziców – niemniej dotychczas powództwo przeciwko niej zostało oddalone, a żadna ze stron postępowania nie wykazała, by obecnie M. R. (2) miała jakiegokolwiek możliwości majątkowe i zarobkowe, by alimentować córkę. Z zeznań A. R. wynika, że matka małoletniej powódki takich możliwości nie ma.

Określając wysokość alimentów dla powódki, Sąd wziął między innymi pod uwagę wysokość uzyskiwanych zarobków pozwanego, które wynoszą ok. (...) zł miesięcznie i wykazanych przez niego, w toku postępowania, łącznych kosztów niezbędnego utrzymania i pokrywania własnych zobowiązań – wynoszących ok. (...) - (...) zł (alimenty dla córki N. – (...) zł, alimenty dla powódki – (...) zł, czynsz – (...) zł, woda – (...), prąd – (...) zł, jedzenie ok. (...) zł). Przyjmując, że pozwany zarabia tylko przez (...) miesiące w roku, średni miesięczny jego dochód w ujęciu całorocznym wynosi netto (...) zł i rzeczywiście w takiej sytuacji możliwość podwyższenia alimentów, nie byłaby oczywista. Pamiętać jednak należy, że pozwany w dacie ustalania ojcostwa i obowiązku alimentacyjnego pozostawał bez pracy (zeznania pozwanego – k. 18), obecnie zaś pozwany pracuje. Określając wysokość alimentów Sąd brał pod uwagę jednak także zakres możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. Przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. W przypadkach uzasadnionych obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn niezaskługujących na usprawiedliwienie. Chodzi tu o przypadki, w których osoba zobowiązana nie wykonuje wyuczonego i dobrze wynagradzanego zawodu, pracuje w niepełnym wymiarze godzin, bądź też pracuje dorywczo. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, gdzie pozwany będąc osobą zdrową, nie wykorzystuje w pełni swych możliwości zarobkowych, czego w trakcie zeznań w zasadzie nawet nie kwestionował (brak zainteresowania wykonywaniem prac w ramach umowy zlecenia czy o dzieło - k. 18 akt). Nieprzekonujące były twierdzenia pozwanego, że nie może pracować choćby dorywczo w okresie zimowym – od grudnia do kwietnia i uzyskiwać w tym okresie wynagrodzenia zbliżonego choćby do wynagrodzenia uzyskiwanego z prac dorywczych w pozostałym okresie roku. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że również w okresie zimowym jest możliwość zatrudnienia przy robotach wykończeniowych w budownictwie. Pozwany posiada doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa czy robót wykończeniowych - kładzenia gładzi szpachlowych, malowania, kładzenia regipsów, przy dołożeniu należytej staranności – mógłby w ocenie Sądu, przy obecnym, zmienionym rynku pracy - gdzie pracodawcy wręcz poszukują pracowników i w tym celu zatrudniają nawet cudzoziemców, znaleźć zatrudnienie. Jego podjęcie pozwoliłoby nawet pozwanemu zrezygnować z dotychczasowej, dorywczej – z zasady nisko płatnej pracy i uzyskiwać

wynagrodzenie całorocznie. W ocenie Sądu, pozwany z jeszcze większą łatwością mógłby znaleźć zatrudnienie choćby na czarno i uzyskiwać również w okresie zimowym dochody zbliżone do uzyskiwanych obecnie, czyli na poziomie ok. (...) zł netto miesięcznie. Tak zakreślony zakres możliwości zarobkowych pozwanego, nawet przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego i wzięciu pod uwagę okoliczności, że koszty utrzymania pozwanego (okresowe choroby, zapewne koszty opłat abonamentowych choćby za tv czy telefon), mogą być nieznacznie wyższe niż w postępowaniu wykazane, pozwala na podwyższenie alimentów należnych małoletniej powódce o kwotę (...) zł miesięcznie.

W ocenie Sądu, w możliwościach zarobkowych i majątkowych pozwanego nie mieściła się jednak kwota z tytułu alimentów powyżej (...) zł miesięcznie. Do usprawiedliwionych wydatków po stronie pozwanego, które obniżają jego możliwości finansowe, należy zaliczyć przedstawione przez pozwanego koszty jego utrzymania, jak udział w kosztach alimentacji drugiego dziecka, opłat za mieszkanie i media, utrzymanie własne, także to – mając na względzie zasady doświadczenia życiowego – w postępowaniu nie wykazane (opłaty za usługi telefoniczne czy choćby abonament tv, internet).

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w punkcie I sentencji, oddalając w pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jt. Dz.U. z 2016r., poz. 623) w związku z art. 100 kpc, obciążając nimi Skarb Państwa.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi z urzędu w trybie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.